

V Bruselu dne 25.1.2017
COM(2017) 42 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, EVROPSKÉ RADĚ A RADĚ

o zajištění plné operativnosti Evropské pohraniční a pobřežní stráže

1. EVROPSKÁ POHRANIČNÍ A POBŘEŽNÍ STRÁŽ – ZAVEDENÍ POSÍLENÉ OCHRANY VNĚJŠÍCH HRANIC

Ochrana vnějších hranic Evropské unie, mimo jiné prostřednictvím Evropské pohraniční a pobřežní stráže, je jedním ze základních pilířů komplexní evropské migrační politiky, v rámci které Evropská unie plní svůj závazek řešit okamžité, střednědobé i dlouhodobé potřeby uvedené v evropském programu pro migraci¹.

Evropská pohraniční a pobřežní stráž vychází z koncepce a zásad **integrované správy hranic** a v duchu sdílené odpovědnosti spojuje robustní evropskou agenturu pro vnější hranice s orgány pohraniční stráže členských států, včetně pobřežní stráže, jestliže vykonává úkoly spojené s ochranou hranic. Prvořadá role a pravomoc členských států při posilování kontrol na vnějších hranicích na základě jejich stávajících kapacit představujících více než 100 000 příslušníků pohraniční a pobřežní stráže je pro dosažení tohoto cíle klíčová².

Zahájení činnosti a zprovoznění nástrojů Evropské pohraniční a pobřežní stráže počátkem ledna, tj. pouhé tři měsíce po vstupu nového nařízení³ v platnost, je příslibem dalších záruk k posílení správy a bezpečnosti vnějších hranic EU.

V této zprávě se hodnotí pokrok dosažený během tří měsíců ve stanovených prioritních oblastech a určují se další kroky, které je třeba učinit, aby byla k dispozici plně funkční a vybavená Evropská pohraniční a pobřežní stráž. To umožní Evropské unii a jejím členským státům rychle a efektivně reagovat na výzvy spojené s migrací na vnějších hranicích. Tato zpráva je první v řadě pravidelných zpráv, jež mají přispět k tomu, aby byly zavedeny správné nástroje a fungovaly příslušné reakce k mnohem lepší ochraně vnějších hranic.

Ochrana vnějších hranic je nezbytným předpokladem normálního fungování schengenského prostoru bez vnitřních hranic. Společné investice a zapojení členských států, pokud jde o zajištění plné akceschopnosti Evropské pohraniční a pobřežní stráže v co nejkratším čase, jsou praktickým vyjádřením závazku členských států sdílet odpovědnost a prokázat solidaritu ve společném zájmu.

2. NEPŘETRŽITÉ POSKYTOVÁNÍ ZVÝŠENÉ OPERATIVNÍ PODPORY ČLENSKÝM STÁTŮM V PŘEDNÍ LINII

Evropská pohraniční a pobřežní stráž pokračuje v poskytování požadované podpory na místě členským státům v přední linii v oblasti správy hranic, přičemž se opírá o kapacity a zdroje Frontexu⁴. Činí tak prostřednictvím pravidelných společných operací prováděných na různých úsecích vnějších hranic EU (tj. společné operace Triton v centrálním Středomoří, Poseidon v Řecku a flexibilní činnosti a kontaktní místa související se západobalkánskou trasou) a podporou návratových operací v členských státech.

¹ COM(2015) 240 final.

² Tento odhadovaný počet vychází z údajů shromážděných pro studii proveditelnosti z roku 2014 týkající se vytvoření systému evropské pohraniční stráže. Tento druh přesných údajů bude agentura v nadcházejících měsících dále shromažďovat a doplňovat v rámci hodnocení zranitelnosti.

³ Evropská pohraniční a pobřežní stráž byla zřízena v rekordním čase. Dne 15. prosince 2015 předložila Evropská komise legislativní návrh. Dne 22. června 2016 bylo dosaženo politické dohody a ke konečnému přijetí nařízení o Evropské pohraniční a pobřežní stráž Evropským parlamentem a Radou došlo dne 14. září 2016, tj. pouhých devět měsíců po předložení jeho návrhu. Nařízení o Evropské pohraniční a pobřežní stráž vstoupilo v platnost dne 6. října 2016 a rezervní týmy pro rychlé nasazení byly schopny zahájit činnost dne 7. prosince 2016 a rezervní týmy pro účely navrácení dne 7. ledna 2017.

⁴ Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž rovněž rozšiřuje spolupráci s Evropskou agenturou pro kontrolu rybolovu a Evropskou agenturou pro námořní bezpečnost, pokud jde o funkce pobřežní stráže.

Agentura na základě již existujících rezerv jednotek Evropské pohraniční a pobřežní stráže a technického vybavení⁵ poskytuje dosud vůbec největší operativní podporu v členských státech v přední linii. Aby se posílily lidské zdroje příslušné vnitrostátní pohraniční stráže, agentura v současné době vysílá do pravidelných společných operací na vnějších hranicích členských států v přední linii více než **1 550 příslušníků** jednotek Evropské pohraniční a pobřežní stráže. Znamená to například, že příslušníci vyslaní do Řecka se připojí k přibližně 10 000 příslušníkům řecké pohraniční a pobřežní stráže⁶. Těmto jednotkám pomáhá **24 člunů a lodí, 6 letadel a vrtulníků, více než 80 hlídkových vozů a 13 vozidel s termovizí.**

Toto kombinované vysílání představuje největší sdružování zdrojů členských států v civilních misích, které doplňuje vnitrostátní pohraniční stráž nasazenou příslušným členským státem:

- 760 příslušníků vyslaných do Řecka, včetně odborníků nasazených na řecko-tureckých pozemních hranicích a na ostrovech v Egejském moři, kteří pomáhají při ochraně hranic, uplatňování přístupu založeného na hotspotech a prohlášení EU a Turecka (v roce 2016 agentura pomáhala Řecku se zpětným přebíráním 908 migrantů do Turecka),
- 600 příslušníků vyslaných do Itálie a operací v centrálním Středomoří včetně obslužného personálu nasazených prostředků a odborníků, kteří pomáhají s uplatňováním přístupu založeného na hotspotech,
- 130 příslušníků vyslaných do Bulharska, kteří pomáhají při kontrole pozemních hranic, a to též s cílem předcházet nelegálnímu druhotnému pohybu,
- přibližně 70 příslušníků je v současné době nasazeno v dalších členských státech, kde pomáhají se správou hranic v regionu západního Balkánu.

Kromě toho probíhá ve spolupráci s Řeckem příprava za účelem vyslání jednotek Evropské pohraniční a pobřežní stráže na pozemní hranici s Bývalou jugoslávskou republikou Makedonií a s Albánií, aby se posílila ostraha hranic a předcházelo nelegálnímu druhotnému pohybu a aby se dále posílila reakce EU na výzvy na západobalkánské trase. Operace by měla být zahájena počátkem února.

Probíhající operace i přes nasazení těchto zdrojů stále narážejí na nedostatky, a to jak z hlediska lidských zdrojů, tak technického vybavení. Aby bylo možné zajistit mnohem lepší ochranu vnějších hranic, je třeba tyto nedostatky odstranit.

Další kroky:

Členské státy by měly

- *zajistit, aby Evropská pohraniční a pobřežní stráž měla vždy k dispozici dohodnuté zdroje na probíhající operace a povinné rezervy,*
- *poskytnout následující zdroje na základě v současnosti zjištěných nedostatků:*

---

⁵ Na rozdíl od nových rezervních týmů pro rychlé nasazení byly dříve existující rezervní týmy již v rámci předchozího mandátu agentury schopné provádět společné operace. Členské státy přispívají do rezerv a vysílání je předem dohodnuto mezi agenturou a členskými státy. Poslední příspěvky byly stanoveny v prosinci 2016 a měly by pokrýt předpokládané operativní potřeby agentury v roce 2017.

⁶ Tento počet vychází ze studie proveditelnosti z roku 2014 týkající se evropského systému pohraniční stráže.

Nedostatky týkající se Řecka (společná operace Poseidon)

- Do 16. února 2017: 4 příslušníci, 1 vrtulník, 2 vozidla pro přepravu
- 16. února – 30. března 2017: 10 příslušníků, 1 vrtulník, 1 člun pobřežní hlídky (jen v březnu), 4 hlídkové vozy, 2 vozidla pro přepravu

Nedostatky týkající se Řecka (společná operace flexibilní činnosti na severní pozemní hranici Řecka)

- únor 2017: 54 příslušníků, 26 hlídkových vozů, 3 týmy psovodů, 1 vozidlo s termovizí, 2 vozidla pro přepravu
- březen 2017: 54 příslušníků, 26 hlídkových vozů, 3 týmy psovodů, 1 vozidlo s termovizí, 2 vozidla pro přepravu

Nedostatky týkající se Bulharska (společné operace flexibilní činnosti a kontaktní místa)

- 1. února – 1. března 2017: 87 příslušníků, 34 hlídkových vozů, 16 týmů psovodů, 4 vozidla s termovizí
- 1.–29. března 2017: 69 příslušníků, 33 hlídkových vozů, 16 týmů psovodů, 1 vozidlo s termovizí

Nedostatky týkající se Itálie (společná operace Triton)

- leden 2017: 37 příslušníků, 1 letadlo s pevnými křídly
- únor 2017: 27 příslušníků, 1 vrtulník, 1 loď pobřežní hlídky
- březen 2017: 26 příslušníků, 1 námořní hlídkovou loď, 2 lodě pobřežní hlídky

Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž by měla

- *informovat členské státy jednou za měsíc o potřebných zdrojích na základě nepřetržitého monitorování situace na vnějších hranicích, aby se zajistilo hladké a účinné fungování povinných rezerv.*

3. POKROK DOSAŽENÝ V HLAVNÍCH PRIORITYNÍCH OBLASTECH

Na zasedání Rady pro spravedlnost a vnitřní věci v dubnu 2016 členské státy identifikovaly a schválily pět prioritních oblastí pro rychlé zajištění plné operativnosti agentury.

1. zavedení povinného vytváření rezerv zdrojů, aby se posílila schopnost rychlé reakce agentury;
2. provádění preventivního hodnocení zranitelnosti na základě společné metodiky;
3. posílení podpory pro činnosti spojené s navracením;
4. zřízení mechanismu pro podávání a vyřizování stížností a
5. vytvoření podmínek pro lepší operativní spolupráci s prioritními třetími zeměmi stanovením vzorové dohody o statusu pro provádění operativních činností ve třetích zemích.

3.1 Posílení schopnosti rychlé reakce Evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž včetně povinného vytváření rezerv zdrojů

Aby mohla EU reagovat rychle, jedním z hlavních výsledků nařízení o Evropské pohraniční a pobřežní stráž byla značné posílení schopnosti rychlé reakce agentury, aby kromě probíhajících společných operací mohla provádět zásahy rychlé reakce na hranicích⁷. Za tímto účelem bylo zavedeno povinné vytváření rezerv lidských a technických zdrojů se dvěma vyhrazenými rezervními týmy pro rychlé nasazení:

- Rezervní tým pro rychlé nasazení by měl být stálým sborem složeným z 1 500 příslušníků pohraniční stráže a dalších příslušných pracovníků, které má mít agentura okamžitě k dispozici, aby mohla provádět zásahy rychlé reakce na hranicích. Příslušníci pohraniční stráže z této rezervy budou vysláni z každého členského státu do pěti pracovních dnů ode dne, kdy výkonný ředitel a hostitelský členský stát odsouhlasí operační plán. Rezervní tým zahrnuje 14 specializovaných profilů a mělo by do něj patřit kromě jiných pracovníků 467 příslušníků ostrahy hranic, 458 odborníků na registrace a otisky prstů, 97 zkušených odborníků na doklady a 137 odborníků na prověřování státní příslušnosti.
- Rezerva vybavení pro rychlé nasazení bude složena z vybavení, které má být nasazeno do deseti pracovních dnů ode dne, kdy výkonný ředitel a hostitelský členský stát odsouhlasí operační plán, za účelem pokrytí počátečních potřeb v rámci zásahu rychlé reakce na hranicích.

Obě rezervy pro rychlé nasazení byly zřízeny k 7. prosinci 2016 v souladu s požadavky nařízení o Evropské pohraniční a pobřežní stráž. Zatímco v případě rezervního týmu pro rychlé nasazení členské státy potvrdily dostupnost více než 1 500 příslušníků pohraniční stráže a jiných pracovníků, stále existují značné nedostatky v případě většiny typů vybavení, které bylo přislíbeno a má být poskytnuto do rezervy vybavení pro rychlé nasazení, zejména pokud jde o námořní hlídkové lodě a vrtulníky, v porovnání s počty, o nichž rozhodla správní rada, orgán agentury odpovědný za přijímání strategických rozhodnutí, ve kterém je zastoupen každý členský stát a Komise. Některé potřeby by sice bylo možné pokrýt z vlastních kapacit agentury, je však třeba, aby se členské státy bezodkladně zavázaly doplnit chybějící vybavení, aby se zajistila požadovaná dostupnost všech typů vybavení.

Další kroky:

Členské státy by se měly

- *bezodkladně zavázat k doplnění rezervy vybavení pro rychlé nasazení, aby se zajistila jeho plná celoroční kapacita do konce února.*

3.2 Provádění preventivního hodnocení zranitelnosti na základě společné metodiky

Nařízení o Evropské pohraniční a pobřežní stráž vybavilo agenturu novým efektivním mechanismem, jehož cílem je vyhodnotit zranitelná místa ve schopnostech členských států a doplněním schengenského hodnotícího mechanismu dále posílit **preventivní kontroly**

---

⁷ Na rozdíl od společných operací, které jsou předem plánované v ročním cyklu, mechanismus **zásahů rychlé reakce** na hranicích je určen k reagování na neočekávané výzvy na vnějších hranicích. V souladu s čl. 20 odst. 5 nařízení o Evropské pohraniční a pobřežní stráž na základě žádosti členského státu, jenž čelí takovým výzvám, by výkonný ředitel agentury měl rozhodnout do dvou pracovních dnů o zahájení zásahu rychlé reakce na hranicích a do tří pracovních dnů od přijetí tohoto rozhodnutí odsouhlasit s hostitelským členským státem operační plán vyslání. Kromě toho je Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž rovněž povinna každoročně vyčlenit 4% rezervu v rámci svého operačního rozpočtu na počáteční financování těchto zásahů rychlé reakce na hranicích.

kvality fungování schengenského prostoru. Hodnocení zranitelnosti umožní, aby EU a její členské státy byly lépe připraveny čelit současným i budoucím výzvám na vnějších hranicích. Konkrétně roční proces hodnocení zaručí kolektivní připravenost na migrační krizi tím, že v předstihu určí a vyřeší slabá místa členských států, pokud jde o jejich vybavení, personální zajištění, IT systém, plánování pro nepředvídané události a infrastrukturu nezbytné pro správu hranic, včetně jejich schopnosti zvládat potenciální příchod velkého počtu osob na jejich území, aby takové zjištěné nedostatky neměly dopad na fungování schengenského prostoru.

Společná metodika pro hodnocení zranitelnosti, která byla přijata na konci roku 2016, stanoví jeden jednotný proces hodnocení. Agentura bude prostřednictvím **výchozích hodnocení** každoročně hodnotit schopnost **všech** členských států čelit stávajícím výzvám na vnějších hranicích porovnáním stávajících kapacit (tj. vybavení, infrastruktura, počet pracovníků, systémy, plánování pro nepředvídané události) – ve spojení s příslušnými ukazateli hrozeb – se sadou objektivních kritérií.

Agentura bude na základě výchozích hodnocení také provádět každoročně **simulační cvičení**, aby posoudila, zda jsou členské státy vybrané podle uvedené metodiky schopny čelit nadcházejícím výzvám. Agentura kromě toho zřídí **mechanismus pro vznikající hrozby**, jenž umožní trvalé monitorování situace na vnějších hranicích a může vést ke specifickému hodnocení zranitelnosti.

Na základě výsledků hodnocení provedeného agenturou, v souladu s postupem vymezeným v článku 13 nařízení o Evropské pohraniční a pobřežní stráž, v případě potřeby vydá výkonný ředitel agentury po konzultaci s dotčeným členským státem **doporučení, v němž určí nezbytná opatření**, která má dotčený členský stát přijmout za účelem odstranění zjištěných nedostatků ve stanovené lhůtě.

Plány na rok 2017 byly odsouhlaseny správní radou na jejím zasedání ve dnech 23.–24. listopadu 2016. Pracovní zátěž agentury související se shromažďováním a analýzou údajů a zjišťováním možných nedostatků je sice náročná, je však nezbytné udržovat **vysokou úroveň ambicí** pro provádění procesu hodnocení v roce 2017 v souladu s dohodnutou společnou metodikou. Očekává se, že agentura provede výchozí hodnocení ohledně stávajících výzev a v příslušných případech simulační cvičení, která by také hodnotila ve všech příslušných členských státech jejich schopnost čelit budoucím výzvám. Plné odhodlání a účast členských států, zejména pokud jde o shromažďování údajů, budou mít zásadní význam.

Byla zřízena **sít' pro hodnocení zranitelnosti**, která je složená z odborníků z členských států, agentury pro pohraniční a pobřežní stráž a Komise a má poskytnout agentuře podporu při plnění tohoto důležitého úkolu a zajistit hladké výměny a spolupráci s členskými státy. První zasedání této sítě se konalo ve Varšavě ve dnech 12.–13. prosince 2016.

Dne 18. ledna 2017 za účelem zahájení výchozích hodnocení začala agentura se sběrem údajů o veškerých kapacitách členských států nezbytných pro správu hranic, přičemž členské státy mají poskytnout přibližně 90 000 jednotlivých údajů, které má agentura analyzovat. Shromážděné údaje poslouží jako základ a klíčové reference pro hodnocení zranitelnosti v roce 2017 a v následujících letech. Aby podpořila úsilí členských států shromáždit a poskytnout včas uvedené údaje, agentura dočasně vyšle několik zaměstnanců do vybraných členských států za účelem poskytnutí podpory v rámci plnění tohoto náročného úkolu.

V kontextu procesu hodnocení zranitelnosti bude na základě prvních výsledků této práce především třeba okamžitě napravovat nejakutnější nedostatky, které byly zjištěny. Znamená

to schopnost reagovat v nadcházejících měsících na nedostatky spojené s hlavními migračními problémy, jimž v současné době čelíme.

Další kroky:

Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž by měla

- *zajistit prioritní proces pro zjištění nejakutnějších nedostatků na základě prvních výsledků procesu hodnocení zranitelnosti a dalších informací,*
- *provést výchozí hodnocení ohledně stávajících výzev u všech členských států do dubna 2017,*
- *provést simulační cvičení ohledně budoucích výzev týkajících se všech členských států, u nichž to bude metodika vyžadovat, v období mezi dubnem a říjnem 2017,*
- *zavést a uplatňovat mechanismus pro hodnocení vznikajících hrozeb od dubna 2017.*

Členské státy by měly

- *zavést prostředky pro hodnocení zranitelnosti na vnitrostátní úrovni a systém pro shromažďování údajů od všech příslušných orgánů do konce ledna 2017,*
- *poskytnout agentuře všechny nezbytné údaje o stávajících kapacitách podle požadavku agentury do 17. února 2017,*
- *v příslušném případě se aktivně podílet a plně spolupracovat s agenturou při provádění simulačních cvičení, která by měla posoudit jejich schopnost čelit budoucím výzvám a která by měla proběhnout ve všech členských státech v období mezi dubnem a říjnem 2017.*

3.3 Podpora navracení

Nařízení o Evropské pohraniční a pobřežní strážci stanovilo navracení nelegálních migrantů jako prioritní oblast činnosti agentury a umožnilo jí podstatně zvýšit podporu, kterou poskytuje členským státům, jež jsou v první řadě odpovědné za navracení nelegálních migrantů. Je to součástí ambiciózního úsilí Komise o vytvoření legislativního a operačního rámce, který zefektivní návratový systém EU, a zlepšení spolupráce se třetími zeměmi v oblasti zpětného přebírání.

Nařízení významně **rozšiřuje mandát agentury**, umožňuje jí poskytovat všeobecnou pomoc v oblasti navracení, včetně dobrovolného opuštění území a nuceného návratu, organizováním návratových operací, poskytováním pomoci v souvislosti s konzulární spoluprací se třetími zeměmi s ohledem na identifikaci nelegálních migrantů. Od 7. ledna 2017 jsou pro operace k dispozici **tři nové rezervy** osob pověřených sledováním nuceného navracení, osob pověřených doprovodem navracených osob a specialistů na navracení. Nyní lze zmobilizovat a vytvořit evropské jednotky pro návratové zásahy. Na žádost členských států mohou tyto jednotky poskytovat operativní podporu za účelem posílení kapacit v oblasti navracení. Do těchto rezerv přispělo 22 členských států⁸, které poskytly 395 z 690 potřebných odborníků. **Je třeba, aby členské státy doplnily chybějící počet** a zajistily, že v obou rezervách jsou dostatečně zastoupeny všechny profily.

Agentura velmi rychle zintenzivnila svou činnost v oblasti navracení – v roce 2016 zorganizovala rekordní počet 232 operací, zaměřených na navracení 10 700 nelegálních migrantů, což je čtyřikrát více než v roce 2015, kdy bylo v rámci 66 operací navraceno 3 565 migrantů; od vstupu nařízení v platnost do 12. ledna zorganizovala agentura 78 návratových

---

⁸ Stav k 12. lednu 2017.

operací (více než za celý rok 2015) s navrácením 3 421 nelegálních migrantů. Agentura by měla **dále rozšířit** svou pomoc tím, že bude podporovat navrácení prostřednictvím komerčních letů a vytvořením uzlů uvnitř EU vyhrazených pro návratové operace.

Agentura rovněž posílila svou pomoc poskytovanou členskými státy v oblasti tzv. přednávratových aktivit. V této souvislosti zorganizovala identifikační mise z Mali, Gambie a Nigérie do několika členských států za účelem potvrzení totožnosti nelegálních migrantů. Agentura rovněž pomáhá Řecku prosazováním konzulární spolupráce pro zajištění návratu a poskytováním analýzy rizik před zahájením návratových operací.

Agentura mohla zintenzivnit svou činnost v oblasti navrácení díky významnému posílení zdrojů, které má k dispozici. Na činnost v oblasti navrácení bylo pro rok 2016 i rok 2017 přiděleno 66,5 milionu EUR, zatímco v roce 2015 to bylo jen 9,5 milionu EUR; činností souvisejícím s navrácením se v roce 2017 bude věnovat 52 zaměstnanců, přičemž do roku 2020 by se jejich počet měl zvýšit na 117.

Jedním z klíčových opatření oznámených Komisí bylo zřízení **integrovaného systému řízení navrácení**, aby se podpořila operativní synergie mezi činnostmi v oblasti navrácení a zpětného přebírání členských států, Evropské pohraniční a pobřežní stráž, Komise a programy financované EU ERIN (sít' evropského nástroje pro reintegraci), EURINT (evropský integrovaný přístup k navrácení do třetích zemí) a EURLO (evropská sít' styčných úředníků pro navrácení). Cílem integrovaného systému řízení navrácení je usnadnit poskytování operativní podpory členskými státy (například při organizaci identifikačních misí) a výměnu osvědčených postupů.

Jako první krok, aby usnadnila plánování návratových operací a pomohla členským státům a agentuře při shromažďování a sdílení operativních informací, vyvinula Komise bezpečnou platformu, **aplikaci pro integrované řízení navrácení (IRMA)**. V rámci programu evropské sítě styčných úředníků pro navrácení bylo devět evropských styčných úředníků pro navrácení vysláno do zemí relevantních pro zpětné přebírání, například do Afghánistánu či Etiopie, za účelem poskytnutí pomoci všem členským státům v otázkách zpětného přebírání a plánují se nová vyslání. Agentura v souladu s programy EU a po dohodě s Komisí rovněž zahájila postupný proces převedení operativních podpůrných činností, které jsou v současné době prováděny v rámci uvedených programů, na agenturu, například podporu poskytovanou členským státům při organizování identifikačních misí nebo výměně osvědčených postupů prostřednictvím zvláštních pracovních skupin pro třetí země.

Úsilí agentury o zintenzivnění podpory, kterou poskytuje v oblasti návratových operací, prospěje a měla by posílit širší diskuse a práce na zlepšení navrácení a zpětného přebírání osob v rámci Evropské unie. Komise s ohledem na nové potřeby zaktualizuje v následujících týdnech akční plán EU v oblasti navrácení, aby se rychle zajistila účinná reakce. Konkrétně Komise na základě stávajících pravidel EU stanoví, jak lze dosáhnout lepšího výkonu rozhodnutí o navrácení s využitím flexibility obsažené v uvedených pravidlech, a poskytne v tomto ohledu jasné pokyny.

Další kroky:

Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž by měla

- *zajistit, aby byly rezervní týmy související s navrácením plně vybaveny a funkční,*
- *plně využít svůj nový mandát tím, že vyvine nové způsoby, jak podpořit navrácení, zejména prostřednictvím komerčních letů.*

Členské státy by měly

- *bezodkladně vyplnit chybějící zdroje v rezervách souvisejících s navracením,*
- *shromažďovat přesné informace o navracení v reálném čase,*
- *poskytnout agentuře veškeré informace nezbytné pro výkon jejího mandátu.*

Komise

- *předloží v nadcházejících týdnech revidovaný akční plán v oblasti navracení.*

3.4 Zřízení mechanismu Evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž pro podávání a vyřizování stížností

Dne 6. října 2016 zřídil výkonný ředitel agentury, po konzultaci s úředníkem pro otázky základních práv, mechanismus pro podávání a vyřizování stížností, jehož úkolem je sledovat a zajistit dodržování základních práv při činnostech vykonávaných Evropskou agenturou pro pohraniční a pobřežní stráž. Na internetových stránkách agentury byl zpřístupněn formulář stížnosti v šesti jazycích (angličtina, francouzština, arabština, pašština, urdština, tigrinijština), stížnosti však lze podávat v jakémkoli úředním jazyce EU. Do poloviny ledna 2017 byla agentuře předložena pouze jedna stížnost.

Kromě toho hodlá agentura zřídit síť orgánů v členských státech, které byly pověřeny vyřizováním stížností na pracovníky z členských států předaných úředníkem pro otázky základních práv. Tato síť bude zahrnovat i vnitrostátní orgány, do jejichž působnosti spadají základní práva. První kontaktní setkání mezi úředníkem pro otázky základních práv a uvedenými kontaktními místy bylo uspořádáno v prosinci 2016 v Bruselu.

Financování EU pro agenturu se zvýšilo o 500 000 EUR ročně specificky za účelem podpory provádění mechanismu pro podávání a vyřizování stížností a obecného začlenění hlediska lidských práv v souvislosti se všemi činnostmi agentury. Kromě toho bude úředníkovi pro otázky lidských práv v roce 2017 přidělen dodatečný personál na podporu jeho úkolů.

Další kroky:

Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž by měla

- *stanovit jako prioritu a zahájit přijímací řízení pro zaměstnance potřebné k podpoře úředníka pro otázky základních práv do konce března 2017.*

3.5 Vytvoření podmínek pro lepší operativní spolupráci s prioritními třetími zeměmi stanovením vzorové dohody o statusu

Nařízení o Evropské pohraniční a pobřežní stráži rovněž posílilo úlohu agentury, pokud jde o spolupráci se třetími zeměmi. Agentura již dříve uzavřela dvoustranná pracovní ujednání v oblasti správy hranic a navracení s 18 prioritními třetími zeměmi, například se zeměmi západního Balkánu a s Tureckem. Od dubna 2016 agentura také vyslala styčného důstojníka do Turecka.

Agentura v současné době reviduje všechna stávající pracovní ujednání v souladu s novým mandátem. Agentuře byly poskytnuty dodatečné rozpočtové prostředky a pracovní místa, aby bylo možné v nadcházejících letech vyslat dalších 10 styčných úředníků do prioritních zemí počínaje Nigerem a Srbskem, přičemž úředník v Srbsku by měl v budoucnosti pokrýt celý region západního Balkánu.

V minulosti ovšem agentura nebyla oprávněna vysílat své týmy na území třetích zemí. Toto omezení se ukázalo jako obzvláště problematické v roce 2015 při řešení migračních toků na západobalkánské trase v průběhu téhož roku. Nařízení o Evropské pohraniční a pobřežní strážní nyní poprvé upravuje možnost, aby agentura prováděla činnosti s výkonnými pravomocemi na území sousedních třetích zemí, pokud byla předtím uzavřena dohoda mezi Evropskou unií a dotčenou třetí zemí.

Komise přijala dne 22. listopadu 2016 vzorovou dohodu o statusu, která slouží jako návrh takových dohod. Komise vybrala dvě prioritní třetí země, Srbsko a Bývalou jugoslávskou republiku Makedonii, a v současnosti vede předběžné rozhovory s ohledem na provádění těchto dohod. Dne 25. ledna 2017 přijala Komise doporučení Radě, aby ji zmocnila k zahájení jednání se Srbskem a Bývalou jugoslávskou republikou Makedonií.

Další kroky:

Rady by měla

- *urychleně dát zmocnění k zahájení jednání se Srbskem a Bývalou jugoslávskou republikou Makedonií o příslušných dohodách o statusu.*

Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž by měla

- *dokončit přijímací řízení a následné vyslání styčných důstojníků do Nigeru do dubna 2017 a Srbska do června 2017.*

3.6 Dohoda o sídle

Agentura již více než jedenáct let působí bez dohody o sídle s hostitelským členským státem. Podle článku 57 nařízení o Evropské pohraniční a pobřežní strážní by taková dohoda měla být uzavřena nejpozději 7. dubna 2017. Po vstupu v platnost nařízení o Evropské pohraniční a pobřežní strážní obnovily agentura a Polsko diskuse ohledně dosažení tohoto cíle. Technická jednání byla dokončena dne 23. ledna 2017.

Další krok:

Polsko a Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž by měly

- *uzavřít dohodu o sídle příslušným postupem do 7. dubna 2017.*

3.7 Zvýšení rozpočtu a počtu zaměstnanců

Financování agentury ze strany EU se bude postupně zvyšovat z 250 milionů EUR v roce 2016 na 320 milionů EUR v roce 2020 a počet zaměstnanců agentury vzroste ze 400 v roce 2016 na 1 000 v roce 2020.

Původně se pro rok 2017 počítalo s téměř 240 dodatečnými pracovními místy různého typu (dočasní zaměstnanci, smluvní zaměstnanci, vyslání národní odborníci) jako prvním krokem k dosažení konečného počtu 1 000 zaměstnanců agentury do roku 2020. Avšak vzhledem k potřebě vybavit agenturu potřebným počtem zaměstnanců co nejrychleji, rozpočtový orgán dne 1. prosince 2016 rozhodl o změně plánu pracovních míst agentury na rok 2016 a umožnil jí v roce 2016 najmout 50 dočasných zaměstnanců ze 130 plánovaných na rok 2017. Agentura v mezidobí aktivně zahájila příslušná přijímací řízení na 50 přednostně přidělených pracovních míst. Je však třeba vyvinout další úsilí na bezodkladné využití přidělených zdrojů.

Další kroky:

Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž by měla

- *zahájit přijímací řízení pro všechna plánovaná pracovní místa podle dohodnutého plánu pracovních míst na rok 2017 do konce března 2017, a zejména řešit personální potřeby týkající se prioritních oblastí,*
- *zajistit účinné využití dodatečných finančních zdrojů v souladu s prioritami schválenými rozpočtovým orgánem.*

4. ZÁVĚRY

První tři měsíce od zahájení činností a zavádění nástrojů stanovených v nařízení o Evropské pohraniční a pobřežní stráž ukázaly, že všechny zúčastněné strany se snaží zajistit, aby se posílila schopnost ochránit vnější hranice. Konkrétně byly dokončeny první kroky spočívající ve vytvoření nových povinných rezerv.

Bylo zahájeno fungování preventivního mechanismu na odhalování a řešení zranitelných míst členských států, což je podstatnou součástí tohoto nového přístupu k dosažení lepší ochrany hranic. Na základě prvních výsledků této práce je především třeba okamžitě napravovat nejakutnější nedostatky, které byly zjištěny. Znamená to schopnost reagovat v nadcházejících měsících na nedostatky spojené s hlavními migračními problémy, jimž v současné době čelíme.

Dosahování výsledků v oblasti navracení nelegálních migrantů, což rovněž slouží jako prostředek k potírání a dalšímu snižování nelegální migrace, je další prioritou, v rámci které musí agentura podstatně zvýšit svou podporu současně se zesíleným úsilím členských států. Měla by v návaznosti na dobré výsledky, kterých již bylo dosaženo, vyvinout nové nástroje pro poskytování zvýšené podpory v oblasti navracení. Pokud jde o Komisi, v nadcházejících týdnech předloží revidovaný akční plán v oblasti navracení.

Komise podá další zprávu o pokroku dosaženém při posilování vnějších hranic dne 1. března 2017.